

ANDREY BOLKONSKİ VE PİYER BEZUHOV’UN HAYATIN ANLAMINI ARAYIŞININ L. N. TOLSTOY’UN DOĞA ANLAYIŞI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Nejla YILDIRIM ¹

ÖZ

19. yüzyıl Rus edebiyatının önde gelen yazarlarından L. N. Tolstoy “Savaş ve Barış” adlı yapıtında doğa betimlemelerine sık sık yer verir. Ancak söz konusu yapıtta Tolstoy sadece doğayı betimlemez, aynı zamanda doğayla ilgili görüşlerini de doğa betimlemeleri aracılığıyla yansıtır. Bu çalışmada da yapıtın iki ana karakteri Andrey Bolkonski ve Piyer Bezuhov’un hayatın anlamını arayışları sırasında ortaya çıkan doğa Tolstoy’un doğa anlayışı bağlamında ele alınmaktadır. Bu doğrultuda ilk olarak insan ve doğa ilişkisi, filozofların doğaya yaklaşımları, daha sonra da doğa kavramının Rus edebiyatındaki gelişim süreci ele alınmaktadır. Devamında ise doğayı yaşayan ve gelişen bir organizma, insanı ise bu organizmanın bir parçası olarak gören Tolstoy’un doğa anlayışından hareketle Andrey ve Piyer’in hayatın anlamını arayışları değerlendirilmektedir. Bu çalışma sonunda söz konusu karakterlerin hayatın anlamını ararken yaşadıkları ruhsal, düşünsel ve ahlaksal kriz anlarında ortaya çıkan doğanın onlara yol gösterdiği, onların duygu ve düşüncelerini harekete geçirerek olaylara farklı açılardan bakmalarını sağladığı, onların ruhsal, düşünsel ve ahlaksal gelişimlerine yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İnsan ve doğa ilişkisi, L. N. Tolstoy’un doğa anlayışı, Savaş ve Barış, Andrey Bolkonski, Piyer Bezuhov

¹ Okutman, Kocaeli Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, nejla.yildirim(at)kocaeli.edu.tr

THE EVALUATION OF ANDREI BOLKONSKY AND PIERRE BEZUKHOV'S SEARCH FOR THE MEANING OF THE LIFE IN THE CONTEXT OF L. N. TOLSTOY'S SENSE OF NATURE

ABSTRACT

L. N Tolstoy, who is one of the pioneer writers of the 19th century Russian literature, often describes nature in his work "War and Peace". However, in the mentioned work Tolstoy not only describes nature, but also reflects his thoughts concerning the nature through the description of the nature. In this work, the nature is evaluated in the context of Tolstoy's sense of nature, that appears during two main characters of the work, Andrei Bolkonsky and Pierre Bezukhov's search for the meaning of the life. In this direction, first of all, the man-nature relationship, philosophers' approach to the nature and the development process of the concept of the nature in Russian literature are examined. Afterwards, moving from Tolstoy's sense of nature, that sees the nature as a living and developing organism, the man as a part of this organism, Andrei and Pierre's search of the meaning of the life is evaluated. At the end of this work, it comes to the conclusion that the nature appearing in the moments of spiritual, intellectual and moral crisis Andrei and Pierre have experienced while searching for the meaning of the life leads to them, enables them to look at the events from the different point of view by activating their feelings and thoughts and helps them for their spiritual, intellectual and moral developments.

Keywords: The man-nature relationship, L. N. Tolstoy's sense of nature, War and Peace, Andrei Bolkonsky, Pierre Bezukhov

Yıldırım, Nejla. "Andrey Bolkonski ve Piyer Bezuhov'un Hayatın Anlamını Arayışının L. N. Tolstoy'un Doğa Anlayışı Bağlamında Değerlendirilmesi". *idil* 6.38 (2017): 2637

Yıldırım, N. (2017). Andrey Bolkonski ve Piyer Bezuhov'un Hayatın Anlamını Arayışının L. N. Tolstoy'un Doğa Anlayışı Bağlamında Değerlendirilmesi. *idil*, 6 (38), s.2621-2637.

Giriş

İnsan ve doğa arasında ilk çağlardan günümüze kadar süregelen bir ilişki vardır. Bu ilişki insanın doğaya bağımlı bir varlık olmasından kaynaklanır. Doğada varlık bulan insan, yaşamını sürdürebilmek için doğayla ilişki içinde bulunur, içinde bulunduğu doğa koşullarının etkisiyle yaşamını şekillendirir. Söz konusu bu ilişki ilk çağlardan başlayarak filozofların ilgisini çeker. İlk çağ filozofları doğaya egemen olma düşüncesi yerine onu anlamaya çalışırlar. Doğayla aralarına mesafe koymazlar. Ancak insanın doğayla olan bu ilişkisi zaman içerisinde değişmeye başlar. 16. ve 17. yüzyıllarda İngiliz filozof Francis Bacon ve Fransız filozof René Descarts'ın duygular yerine akli öne çıkarmasıyla insanın doğayı algılama biçimi değişir. Doğa, akıl yoluyla tasarlanan bir varlık olarak görülür.

18. yüzyılda Jean-Jacques Rousseau, Denis Diderot, Montesquieu gibi filozoflar insanı ve doğayı mekanist mantık içerisinde gören Akılcılık felsefesini reddederler. Duygulara değer veren bir görüşü benimserler. Söz konusu bu görüş 18. yüzyılın sonuyla 19. yüzyılın başında Fransa'da ortaya çıkan Romantizm akımının düşünsel temelini oluşturur. Bu akımla birlikte doğa edebiyatta başlı başına bir konu haline gelir. Romantikler, yapıtlarında dış doğayı öne çıkardıkları gerçek doğa betimlemelerine yer verirler. Tanrı'nın yarattığı her şeyi doğanın içinde düşündüklerinden doğada ve yaşamda var olan her şeyi yapıtlarında yansıtır. Doğa, Romantik sanatçıların ilham kaynağı, yapıt kahramanının sığınağı olur. Yaşadığı toplumun kargaşa ve gürültüsünden sıkılan, bunalan yapıt kahramanı yalnız kalmak istediğinde doğaya sığınır. Türkan Olcay "Rus Edebiyatında Romantizm Gogol ve Dikanka Akşamları Yapıtı" başlıklı yüksek lisans tezinde doğaya sığınan kahramanının hiç kimseyle kuramadığı iletişimi doğayla kurduğunu dile getirir (Olcay, 1997: 9).

Doğa betimlemelerine Rus edebiyatında hem düzyazı hem de şiir alanında, özellikle 19. yüzyılın başında Rus edebiyatına giren Romantizm akımıyla birlikte sık sık başvurulur. 19. yüzyıl öncesi Rus edebiyatına baktığımızda doğa betimlemelerine çok sık rastlanmadığını görürüz. Rus bilim adamı K. M. Dolgov, doğanın 13. ve 16. yüzyıllar arasında yazılan yıllıklar (letopis), öyküler (povest) ve menkıbelerde (skazaniye) nadiren; kilise öğretileri (tserkovno-pouçeniye), öz yaşam öykülerini konu alan çalışmalar (jitiye) ve öğretici-bilgilendirici yazılarda (publitsistika) hiç betimlenmediğini dile getirir (Dolgov, 1994: 144-145). 16. yüzyılda doğa betimlemelerinde gelişme gözlenir. Doğadaki olayların keşfedilip tanınmasıyla doğa insanlara keşfedilmeyen yeni zenginlikler sunmaya başlar (İnanır, 2003: 39). Rus edebiyat uzmanı D. S. Lihaçev, 16. yüzyılda insan doğa ilişkisinin daha karmaşık hale geldiğini, peyzajın sadece bir fon olmadığını, aynı zamanda eylemin gerçekleştiği bir sahne olduğunu belirtir. Adı geçen edebiyat uzmanı 17. yüzyılda ise peyzajın

edebiyatta oynadığı rolün arttığını, daha somut ve yerel çizgiler taşıdığını vurgular (Lihaçev, 1988: 16). 18. yüzyılın ilk yarısında Rus edebiyatında Klasisizm akımının görünmeye başlamasıyla birlikte doğa hemen hemen hiç betimlenmez. 1760'lı yıllarda Rus edebiyatında Sentimentalizm (Duygusalcılık) akımının ortaya çıkmasıyla insana ve duygulara önem verilmeye başlanır. Söz konusu bu akımla birlikte, doğa insanın kendini anlamasına yardımcı olur.

19. yüzyılın ilk onlu yıllarından itibaren doğa yapıtlarda daha sık ve daha canlı biçimde betimlenir. İnsan doğayla yakınlaşarak onunla iletişim kurar. Puşkin'in "Ölü Prenses ile Yedi Bahadır" (Skazka o myortvoy tsarevne i o semi bogatıryah) adlı masalında Kral Yelisey'in gelini ararken güneşe, aya, rüzgâra danıştığı, onların Yelisey'e yanıt verdikleri görülür. M. Yu. Lermontov, "Cennet Bulutları" (Tuçki nebesnyıe) adlı şiirinde sadece doğayı betimlemez, aynı zamanda bulutlarla da konuşur.

Puşkin ve Lermontov'un yanı sıra, doğa 19. ve 20. yüzyılın önde gelen birçok yazar ve şairine de - İ. S. Turgenyev, F. İ. Tyutçev, L. N. Tolstoy, A. P. Çehov, S. A. Yesenin, A. A. Blok, M. Gorki, İ. A. Bunin, B. L. Pasternak gibi - ilham kaynağı olur. Doğa, onların yapıtlarında olağanüstü güzellikte betimlenir. Örneğin, Turgenyev anlatı, öykü ve romanlarında yansıttığı Rus doğasının eşsiz güzellikte peyzajlarıyla hem Rus edebiyatının hem de dünya edebiyatının en büyük peyzaj ustalarından biri olarak kabul edilir. Yazarın "Bir Avcının Notları" (Zapiski ohotnika) adlı yapıtı son derece kısa, öz ve lirik doğa betimlemeleriyle doludur (Olcay, 2005: 55). Çalışmamızın konusunu oluşturan L. N. Tolstoy'un 1863-1869 yıllarında kaleme aldığı, 1805-1820 yılları arasındaki dönemi, Rus tarihinde önemli bir yer tutan Napolyon savaşlarının öncesini ve sonrasını anlattığı "Savaş ve Barış" (Voyna i mir) adlı yapıtta da doğa betimlemelerine yer verilir. Söz konusu bu betimlemeler yapıtı hem edebi yönden zenginleştirir hem de yapıt kahramanının hayata bakışını etkiler.

Tolstoy'un yapıtlarındaki peyzaj konusunda Marksist teorisyen G. V. Plehanov, "Tolstoy ve Doğa" (Tolstoy i priroda) adlı çalışmasında onun yapıtlarında doğanın sadece betimlenmediğini, aynı zamanda yaşadığını belirtir (Plehanov, 1952: 367). "L. N. Tolstoy Doğaya ve Doğaya Uygun Eğitime Dair" (L. N. Tolstoy o prirode i prirodosoobraznom vospitanii) adlı çalışmanın yazarı A. A. Şatalov da Tolstoy'un doğayı yaşayan ve gelişen bir organizma olarak gördüğünü dile getirir (Şatalov, www.cyberleninka.ru). Tolstoy da on dokuz yaşında tuttuğu günlüğünde doğayla ilgili düşüncelerini şu satırlarla ifade eder: "Doğaya bakıp akıl yürütmeye başladığımda doğadaki her şeyin sürekli geliştiğini ve doğadaki her parçanın bilinçsizce diğer parçanın gelişimine yardımcı olduğunu görüyorum..." (Eyhenbaum, www.tolstoy-lit.ru). Bu bağlamda Tolstoy'un doğa konusunda belirttiği bu düşünceden yola çıkarak doğanın kendisinin bir parçası olan insanı harekete geçirerek

gelişmesini ve yeniden doğmasını sağladığını söyleyebiliriz. Çalışmamızda Tolstoy'un doğayla ilgili söz konusu bu düşüncesini esas alarak Prens Andrey Bolkonski ile Piyer Bezuhov'un hayatın anlamını ararken yaşadıkları ruhsal, düşünsel, ahlaksal krizler sırasında ortaya çıkan doğanın onlara nasıl yol gösterdiğini, yeni duygu ve düşünceler uyandırarak onları nasıl harekete geçirdiğini, onların bakış açılarını nasıl etkilediğini, onların ruhsal, düşünsel ve ahlaksal gelişimlerine nasıl yardımcı olduğunu incelemeye çalışacağız.

Andrey Bolkonski

Andrey Bolkonski, Rus ordusunda görev yapmış olan yaşlı Prens Nikolay Andreyeviç Bolkonski'nin oğludur. Eğitimli, saygılı, gururlu ve dürüst olan Andrey ait olduğu soylu sınıftan oldukça farklı davranışlara ve düşüncelere sahiptir. Hayatın anlamını bulmaya çalışan, soylu sınıfın yapmacık davranışlarından sıkılan Andrey ilk kez Çariçe Mariya Fyodorovna'nın nedimesi, Saint Petersburg soyluları arasında etkin bir kişi olan Anna Pavlovna Şerer'in evinde düzenlenen davette şöyle tanıtılır:

Prens Bolkonski pek uzun boylu olmayan, oldukça yakışıklı bir gençti. Keskin ve sert hatları vardı. Büyük bir can sıkıntısını belirten yorgun bakışından, sessiz ve ölçülü adımlarına kadar her hâli, küçük, hareketli eşinin tam karşıtıydı. Belliydi ki salonda bulunan herkesi çok iyi tanıyordu; hepsinden o kadar bıkmıştı ki onları dinlemek de onlara bakmak da ona büyük bir usanç veriyordu... (Tolstoy, 2013a: 73-74).

Andrey, o dönemdeki birçok aydın gibi Napolyon'a hayrandır. Napolyon, 1793 yılında Toulon kuşatmasını kazanır. Yirmi dört yaşında general olan Napolyon'un bu başarısından sonra birçok genç onun gibi olmak ister. Şerer'in salonunda toplanan insanlar politikadan ve Napolyon ile yapılacak savaştan söz ederler. Andrey ve Piyer dışında salonda bulunan hiç kimse Napolyon'un yaptıklarını onaylamaz. Tolstoy uzmanlarından B. İ. Bursov "Lev Tolstoy ve Rus Romanı" (Lev Tolstoy i russkiy roman) adlı yapıtında Tolstoy'un Andrey ve Piyer'i Napolyon ile ilgili görüşlerinden dolayı soylu sınıf ile karşı karşıya getirdiğini, daha sonra kahramanların gerçeği anlaması için onlar adına zor, hatta trajik bir yol çizdiğini belirtir (Bursov, 1963: 103).

Liza ile evli olan Andrey evliliğinde mutsuzdur. Eşinin karşı çıkmasına karşın, yaşadığı yapmacık toplumdan kurtulmak ve Napolyon gibi ün kazanmak için Andrey 1805 yılında Napolyon'a karşı düzenlenen savaşta Avusturya'nın yanında yer alan Rus ordusuna katılır. Eskiden yaşadığı toplumdan zevk almayan genç adam, asker olduktan sonra değişir, yeni hayatından zevk almaya başlar. Tolstoy, ondaki bu değişimi yapıtta şu sözlerle dile getirir:

Prens Andrey, Rusya'dan ayrılalı daha o kadar uzun bir süre geçmemişti ama, bu süre içinde çok değişmişti. Yüzünde, davranışlarında, yürüyüşünde artık eskisi gibi yapmacıklık, bir yorgunluk, bir uyuşukluk yoktu; başkalarında bıraktığı etkiyi düşünmeye bile vakti olmayan, hem hoş hem de ilginç bir işle uğraşan bir insana benziyordu. Yüzünde kendisinden de çevresinde bulunanlardan da hoşnut olduğunu belli eden bir ifade vardı; gülümseyişi de bakışları da daha neşeli, daha çekiciydi (Tolstoy, 2013a: 231).

Rus ordusunun komutanı Kutuzov'un yaveri olarak orduda göreve başlayan Andrey'in savaşın başlarında ün kazanmak için ailesini feda edebileceği ile ilgili düşünceleri şöyledir:

Ölmek, yaralanmak, ailemi kaybetmek, hiçbir şey beni korkutmuyor. Birçok insana ne kadar değer veririm vereyim, onları ne kadar seversem seveyim – babam, kız kardeşim, karım gibi bana, en yakın olan insanları bile -, bu ne kadar korkunç, ne kadar ayrı görünürse görünsün, hepsini bir anlık şana, başka insanlara karşı kazanacağım zafere, kim olduklarını bile bilmediğim ve bilmeyeceğim insanların bana sevgi duymalarına, bu insanların sevgisine feda ederim (Tolstoy, 2013a: 426).

Austerlitz Savaşı'nda büyük kayıplar veren Rus ordusu çekilmek zorunda kalır. Ancak şan ve şöhret peşinde koşan Andrey geri çekilmeyerek düşmanın üzerine gider. Savaş sırasında elinde sancağıyla yaralanarak yere düşer. Gözlerini açtıktan sonra üzerinde gökyüzünü görür. Gökyüzü sayesinde her şeyin boş ve yalan olduğu gerçeğiyle yüzleşen Andrey düşüncelerini şu sözlerle dile getirir:

Ama nasıl oluyor da bu gökyüzünü daha önce hiç görmedim? Sonunda var olduğunu öğrendiğim için de ne kadar mutluyum. Evet, her şey boş! Her şey yalan! Bu uçsuz bucaksız gökten başka her şey. Ondan başka hiçbir şey yok, hiçbir şey. Ama... hayır o bile yok, hiçbir şey yok, sessizlikten, teselli veren sükunetten başka... (Tolstoy, 2013a: 448).

O ana kadar Napolyon'a hayran olan ve onu bir kahraman olarak gören Andrey'in Napolyon ile ilgili görüşleri yaralandıktan sonra değişir. Yerde yaralı yatarken karşısında gördüğü ve binlerce kişinin ölümünü izleyen Napolyon, o hayran olduğu kişi değildir artık. Gökyüzünün sonsuzluğuyla karşılaştırdınca Napolyon ona önemsiz ve küçük biri olarak görünür. Napolyon'un gözlerinin içine bakan Andrey'in aklından şu düşünceler geçer: "...Büyük adam olmanın hiçliğini, kimsenin anlamını kavrayamadığı hayatın hiçliğini, yaşayan insanlardan hiçbirinin sırrını çözemediği ölümün bile daha da büyük bir "hiç" olduğunu düşünüyordu." (Tolstoy, 2013a: 464).

Rus edebiyat uzmanı M. B. Hrapçenko, "Sivastopol Hikâyeleri" nde (Sevastopolskiye rasskazı) olduğu gibi "Savaş ve Barış" ta da Tolstoy'un savaşın

acımasızlığına karşı doğanın zenginliğini ve büyüklüğünü betimleyerek savaş karşıtı bir motif yarattığını dile getirir. Doğanın büyüklüğü karşısında her şey bir hiçtir. Andrey, daha önceden fark etmediği gökyüzü sayesinde doğanın büyüklüğünün ve her şeyin bir hiç olduğunun farkına vararak düşünsel bir bunalım içine girer (Hrapçenko, 1980: 132-133). Yapıtta hayatın anlamını arayan Andrey'in gökyüzüyle karşılaştığı bu sahne onun doğa yardımıyla harekete geçerek yeni kararlar almasını ve yeni bir hayata başlamasını sağlayan ilk sahnedir.

Eşi Liza'yı doğum sırasında kaybeden Andrey kendini suçlu hisseder. Bu yeni durum onu ruhsal bunalıma sürükler. Hayattan zevk almayan genç adam, Boguçarovo'da bulunan çiftliğinde yaşar, oradaki işlerle uğraşır ve oğlu Nikolenka'nın bakımıyla ilgilenir. Andrey'i ziyaret eden Piyer, arkadaşındaki değişiklik karşısında şaşırır. Piyer'i şaşırtan bu değişiklik yapıtta şu satırlarla betimlenir:

Söylediği sözler sevgi doluydu, dudaklarında gülümseme vardı, yüzü de gülüyordu ama gözleri sönük, bakışları cansızdı; belli ki Prens Andrey bütün isteğine rağmen, bakışına neşeli, sevinçli bir parıltı veremiyordu. Piyer'i şaşırtan ve yadırgatan şey ne Andrey'in zayıflaması, solgun görünmesi ne de olgunlaşmış olmasıydı; onu bu bakış ve Andrey'in alnında uzun bir süre hep aynı şeyi düşündüğünü belirten çizgi şaşırtmış, onda bir yabancılik duygusu uyandırmıştı... (Tolstoy, 2013a: 591-592).

Kırsal hayat Andrey'in içsel gelişimine yardımcı olur. Boguçarovo'da çok okuyan ve çok düşünen Andrey olaylara ve insanlara farklı bakmaya başlar. Kendisi ve ailesi için yaşayan genç adam herhangi bir insana iyilik yapmak isteğinin bulunmadığını Piyer'e yapıtta şu sözlerle ispat etmeye çalışır:

Bak, sen köylüleri bağımsızlığa kavuşturmak istiyorsun... Çok iyi bir şey, ama senin için değil... hele köylüler için hiç de iyi bir şey değil. Köylüleri dövüyor, kırbaçlıyor, Sibirya'ya sürüyorlarsa öyle sanıyorum ki bundan ötürü yaşamları hiç de daha kötü bir hal almaz. Sibirya'da gene aynı hayvanca yaşamı sürdürürler. Vücudunun üzerindeki kırbaç yaraları iyileşir ve o köylü eskisi kadar mutlu olur... (Tolstoy, 2013a: 599).

Piyer, Andrey ile konuşması sırasında sadece kendisi ve ailesi için değil, herkes için yaşaması gerektiğini, dünyada hâlâ iyilik ve doğruluğun olduğunu söyleyerek onu hayata döndürmeye çalışır. Piyer ile konuşmasından sonra Andrey Austerlitz savaş alanında yerde yatarken görmüş olduğu gökyüzünü tekrar görür. Yapıtın düşünsel içeriğinde önemli bir rol oynayan peyzaj Andrey'in içinde çoktandır uyumuş bulunan varlığını uyandırır. Piyer ile konuşması ve gökyüzünü tekrar görmesi yapıtta şu satırlarla betimlenir:

İçinde çoktandır uyumuş bulunan varlığının en iyi tarafı olan bir şey birden sevinçle ve dipdiri halde ruhunun içinde uyanıverdi. Bu duygu, Prens Andrey tekrar alıştığı yaşama şartlarına girer girmez söndü. Ama biliyordu ki geliştiremediği bu duygu içinde yaşıyordu. Piyer'le karşılaşması, Prens Andrey için görünüşte hep aynı biçimde akıp gitse de iç dünyasında yepyeni bir yaşamın başlangıcı oldu (Tolstoy, 2013a: 604).

Andrey, ilkbaharda vesayeti altında bulunan oğlunun Ryazan'daki çiftliğine giderken ormandan geçer. Yaşlı meşe ağacı dışında ormandaki her şeyin yeşillendiğini görür. "L. N. Tolstoy'un Romanı "Savaş ve Barış" (Roman L. N. Tolstogo "Voyna i mir") adlı yapıtın yazarı İ. A. Potapov'un da belirttiği gibi Andrey'in yolda karşılaştığı meşe ağacı yapıtta tesadüfen ortaya çıkan bir sahne değildir. Bu ağaç Andrey'in kendi yaşamıyla bağlantılıdır. Diğer ağaçlar arasında yeşillenmeden duran meşe ağacı ruhsal kriz yaşayan, kendini yalnız hisseden, aşka, mutluluğa olan inancını kaybeden Andrey gibi yalnızdır (Potapov, 1970: 296). Ormanda yalnız duran ve Andrey'in psikolojisini vurgulayan meşe ağacı yapıtta şöyle betimlenir:

Yolun kenarında bir meşe duruyordu. Herhalde ormanı meydana getiren kayın ağaçlarından on yaş daha büyüktü, gövdesi her kayın ağacından iki kat daha kalın, boyu iki kat daha uzundu. Ancak iki kişinin kavrayabileceği bir ağaçtı, kuru dalları eskiden kırılmış, kabuğu parçalanmış, eski yaraları yeniden kabuk bağlamış kocaman bir meşe idi. O gülümseyen kayın ağaçlarının arasında, kocaman, hantal ve birbirine uymayan, alabildiğine etrafa açılmış eğri bükür kolları ve parmaklarıyla yaşlı, öfkeli, etrafını küçümseyen acayip bir yaratık gibi duruyordu. Yalnız, o baharın sihirli büyüüne boyun eğmek, baharı da güneşi de görmek istemiyordu. Sanki, "Bahar, sevgi mutluluk! Nasıl oluyor da hep aynı, aptalca, anlamsız aldaniştan bıkmıyorsunuz?" diye söyleniyordu. " Hep aynı şey, hepsi yalan! Ne bahar, ne güneş, ne mutluluk var...Sizin umutlarınıza, yalanlarınıza inanmıyorum (Tolstoy, 2013a: 647-648).

Meşe ağacını gördükten sonra Andrey'i hüznü ve melankolik bir ruh hali kaplar. Kendi hayatını onunla özdeşleştirerek şöyle der:

Evet bu meşe ağacı bin kere haklıdır... Varsın başkaları, genç olanlar, gene o yalana kansınlar, ama bizim hayatı biliyoruz, bizim hayatımız artık bitmiştir!...Artık hiçbir şeye başlamamalı, yaşamını kötülük yapmadan, hiçbir şey için üzülmeden ve hiçbir istek duymadan sürdürmeliydi (Tolstoy, 2013a: 648).

Andrey, Ryazan'daki çiftliğin vasilik işleri için ilçe başkanı olan Kont İlya Andreyeviç Rostov ile görüşmek için Rostovların Otradnoe'deki evlerine Mayıs ortasında gelir. Ölmüş meşe ağacının tersine Otradnoe de doğa canlıdır. Andrey, burada Rostovların küçük kızı Nataşa ile karşılaşır. Onunla karşılaşması Andrey de

yepyeni düşünceler ve umutlar uyandırır. Hayatın henüz bitmediğini anlayan genç adamın hayata bakışı değişir. Bu duygu ve düşüncelerle Otradnoe'den ayrılan Andrey yolda meşe ağacıyla tekrar karşılaşır. Bu karşılaşma onu heyecanlandırır ve ruhunda yeni duygular uyandırır. Onu şaşırtıp zihninde derin izler bırakan meşe ağacı değişmiştir. Bu değişimi yazar yapıtta şu satırlarla betimler:

İhtiyar meşe, iyice değişmişti; dolgun, koyu yeşil bir çadır gibi etrafa yayılmış, akşam güneşinin ışıkları içinde hafif hafif sallanarak tatlı bir rehavet içinde duruyordu. Ne eğri büğrü parmaklar ne bereleler görünüyordu ne eski acıların ne de eski güvensizliğin izleri belli oluyordu. Yüzyıllık sert kabuğun arasından sapsız, dolgun körpe yapraklar fışkırmıştı; o kadar körpeydiler ki bunların o ihtiyarın vücudundan çıktığına inanılmazdı (Tolstoy, 2013a: 651-652).

Meşe ağacını gördükten sonra hayatını tekrar gözden geçiren Andrey kesin bir karara vararak şöyle der: “Hayır, hayat otuz bir yaşında bitmez.” (Tolstoy, 2013a: 652). Edebi bir araç olarak Andrey'in ruhsal durumunun her aşamasını yansıtan meşe ağacı genç adamın hayatın anlamını kavramasına yardımcı olarak onu harekete geçirir ve onun ikinci kez yeniden doğmasını ve yeni bir hayata başlamasını sağlar.

Andrey, yeni bir hayata başlamak için Saint Peterburg'a gider. Orada askeri tüzüğü hazırlayan devlet bakanı Mihail Speranski ile tanışır. Komisyon üyesi ve yasaları hazırlayan komisyonun başkanı olur. İnsanların kendi menfaatlerini ön planda tuttuğunu görünce hayal kırıklığına uğrar ve askeri tüzük çalışmalarından vazgeçer.

Andrey, Nataşa ile tekrar karşılaşır. Bu karşılaşma onun ruhunu mutlulukla doldurarak yeni bir dünyanın varlığını hissetmesini sağlar. Genç adam bu karşılaşmayla ilgili düşüncelerini şöyle dile getirir: “Piyer mutlu olmak için mutluluğun mümkün olduğuna inanmak gerektiğini söylerken haklıydı, şimdi ben de ona inanıyorum. Bırakalım ölümlerle gene ölümler meşgul olsun, madem sağım, yaşamalı ve mutlu olmalıyım.” (Tolstoy, 2013a: 714).

Daha sonra Nataşa'ya baloda rastlayan Andrey genç kıza ilgi duymaya başlar. Bu aşk sayesinde yeniden hayata döner. Onunla evlenmeye karar verir; fakat Nataşa zengin ve toplum içinde etkili bir isim olan Vasili Kuragin'in oğlu Anatol Kuragin'e âşık olarak Andrey'i hayal kırıklığına uğratar. Bunalıma giren genç adam 1812 yılında orduya katılır. Andrey'in bu kez orduya katılma amacı farklıdır. 1805 yılındaki Austerlitz Savaşı'nda olduğu gibi şan ve şöhret peşinde koşmaz. Tek amacı birçok insanın hayatının yok olmasına neden olan Fransızlardan ve Napolyon'dan intikam almaktır. Orduda aktif bir şekilde rol oynayan genç adam Borodino Savaşı sayesinde halkı yakından tanır. Andrey, savaşta yaralanır. İlk yardım çadırında tedavisi yapılan genç adam bacağı kesilen Anatol ile karşılaşır. Bu karşılaşma Andrey'in kendi bireyciliğini unutmasına, insanlara, kendine, insanların yaptıkları yanlışlara acımasına,

başka insanları sevmesine neden olur. Ruhu sevgiyle dolan Andrey'in düşünceleri yapıtta şu sözlerle dile getirilir:

İnsanların acılarını paylaşmak, insan kardeşlerimizi sevmek, sevenlere karşı olsun, bizden nefret edenlere karşı olsun sevgi duymak, düşmanlarımızı sevmek! Evet, Tanrı'nın dünyada yaşayan insanlara öğrettiği ve Prenses Mariya'nın benim içimde uyandırmak istediği, ama benim o zamanlar anlamadığım sevgi demek buymuş... İşte, hayata veda etmek, bu duygu yüzünden bana acı veriyordu. Eğer hayatta kalsaydım her şey bittikten sonra bir bu bana kalacaktı! Ama artık çok geç; bunu biliyorum! (Tolstoy, 2013b: 311).

Yaralı Andrey, Rostov ailesinin yardım ettiği yaralı askerler arasındadır. Nataşa'yı son bir kez daha görme fırsatı bulur. İnsan ruhunun özü olan sevgiyi duyan Andrey artık hiç kimseden nefret etmez. Nataşa'yı yaptıkları için affeder. Yaralandıktan sonra kendini yalnız hisseden Andrey'in Tanrı'ya da yakınlaştığını görürüz. Ölümsüz sevgiyi, başka bir deyişle Tanrı sevgisini ruhunda hissetmeye başlayan genç adam bu sevginin başlangıcını düşündükçe gerçek dünyadan uzaklaşır. Rusya doğumlu Fransız yazar Henri Troyat "Lev Tolstoy" adlı yapıtında Andrey'in istediği ahlaki arınmanın gerçekleşmesi için Borodino Savaşı'nda ölümcül olan bu yarayı alması gerektiğini belirtir. Andrey, eskiden kendine önemsiz görünen Tanrı'ya yakınlaşır, boş yere aradığı iç huzuru, gücü tükendikçe kalbinde bulur. İnançsız olan genç adam (Troyat, 2010: 425) aklından şu düşünceleri geçirir: "Aşk Tanrı'nın ta kendisi; ölmek ise benim, yani aşkın küçücük bir parçasığının her şeyin özü olana, o ölümsüz kaynağa yeniden dönmesinde başka bir şey değil!" (Tolstoy, 2013b: 551). Yaralı geçirdiği günlerde Tanrı sevgisinin bilincine varan Andrey hayata gözlerini yumar.

Rus edebiyat uzmanı V. İ. Kuleşov, Andrey'in öldüğü sahnede Tolstoy'un mükemmel bir psikolog olarak ortaya çıktığını belirterek şöyle devam eder: "Eğer insan yaşamı sağduyu ile yönetilirse yaşam imkânı yok olur" (Kuleşov, 2005: 555). Tolstoy'a göre Andrey sağduyusuyla daha fazla hareket ettiği için ölmesi gerekiyordu. Borodino Savaşı öncesi öleceğini hisseden Andrey "yarın ölmek gerekiyor" der. Tolstoy'a göre insan sadece sağduyusuyla değil duygularıyla da yaşamalıdır (Kuleşov, 2005: 555). A. F. Zaharin de Andrey'in yaşama ve olaylara sağduyuyla yaklaştığını ve bu sağduyunun duygularına üstün geldiğini dile getirerek Andrey'in ölümüyle ilgili şöyle der: "Tolstoy'un romanın sonunda Andrey'i öldürmesi, Rusya'nın kurtuluşunun en seçkin insanların kendilerini feda etmesi pahasına gerçekleştiğini vurgulamak içindir." (Petrova, 1974: 461; Süer, 2006: 126).

Piyer Bezuhov

II. Yekaterina döneminin tanınmış aristokratlardan yaşlı Kont Bezuhov'un gayri meşru oğlu olan Piyer, yabancı ülkelerde eğitim görür. Akıllı, ahlaklı, içten ve iyi kalplidir. Andrey gibi o da hayatın anlamını bulmaya çalışır. Babası ölmeden kısa bir süre önce Rusya'ya dönen genç adam, Andrey gibi soylu sınıfa ait insanlardan farklı düşüncelere ve davranışlara sahiptir. Bu farklı düşünce ve davranışlarından dolayı eksantrik (çudak), diğer bir deyişle başkalarına benzemeyen bir insan olarak adlandırılır. Rus edebiyat eleştirmeni, aynı zamanda Yasnaya Polyana'daki L. N. Tolstoy Müzesi'nde de müdürlük yapmış olan A. D. Timrot "Savaş ve Barış" Romanının Kahramanları ve İmgeleri" (Geroi i obrazi romana "Voyna i mir") adlı yapıtında genç adamın başkalarına benzemeyen bu düşünce ve davranışlarından dolayı kimileri tarafından iyi, kimileri tarafından aptal, kimileri tarafından da tehlikeli bir kişi olarak değerlendirildiğini belirtir (Timrot, 1966: 26).

Genç adam, dış görüntüsüyle de diğer insanlardan farklıdır. İlk kez Şerer'in evinde düzenlenen davette ise şöyle tanıtılır: "...İçeriye iri yarı, şişman, saçını tıraş ettirmiş gözlüklü bir genç girmişti; ayağında modaya uygun açık renk bir pantolon, sırtında kahverengi bir frak, göğsünde de uzun bir jabo vardı..." (Tolstoy, 2013a: 67). Onun farklı davranışları da yapıtta şu satırlarla dile getirilir: "...Bir salona girmesini nasıl bilmiyorsa bir salondan çıkmasını da beceremiyor, yani gitmeden önce ev sahibesine çok hoş bir çift söz söylemesini bilmiyordu..." (Tolstoy, 2013a: 85).

Fransız Devrimi'ni yürekten onaylayan genç adam, Andrey gibi Napolyon'a hayrandır. Ancak Andrey'den farklı olarak Napolyon'un etkisi altında kalarak şan ve şöhret peşinde koşmaz. Yaşlı Kont Bezuhov'un ölümünden sonra zengin olan Piyer'in etrafı insanlarla çevrilir. Ona karşı olan davranışlar değişir. Piyer zengin olduktan sonra Vasili Kuragin de Piyer'in peşini bırakmaz. Güzel kızı Elen'i onunla evlendirmeye karar verir. Piyer, Elen ile evlenir; fakat Andrey gibi o da evliliğinde aradığı mutluluğu bulamaz. Eşi, eskiden Piyer'in arkadaşı olan subay Dolohov ile ilişki yaşamaya başlar. Bunun üzerine genç adam, Dolohov'u düelloya davet eder ve onu yaralar. Düellodan sonra ruhsal ve ahlaksal yenilenme arayan Piyer, Saint Peterburg'a gider.

Genç adam Saint Peterburg'a giderken yedek atları beklemek zorunda kaldığı Torjok'taki konaklama yerinde kalır. Hayatın anlamını ve gerçekleri bulmaya çalışan Piyer orada kalırken aklından şu soruları geçirir: "Kötü olan nedir? İyi olan ne? Neyi sevmeli? Nelerden nefret etmeli? İnsan ne için yaşamalı? Ben neyim? Yaşamak nedir? Ölüm ne? Her şeyi yöneten, hangi kuvvettir?" (Tolstoy, 2013a: 544). Genç adam aklına takılan bu soruları çözmeye çalışırken konaklama yerinde yaşlı Mason Osip

Alekseyeviç Bazdeyev ile tanışır. Tanrı'ya inanmayan Piyer, Bazdeyev ile konuşmasından sonra Tanrı'ya inanmaya başlayarak Masonlara katılır.

Geçici mutluluğu Masonlarda bulan Piyer'in amacı herkes için bir şeyler yapmaktır. Mason fikirlerinin etkisiyle insanlara yardım etmeye, toprak kölelerinin yaşam şartlarını düzeltmeye çalışır. Köylüler için okullar ve hastaneler inşa ettirir. Kısa bir süre sonra Masonların ikiyüzlülüğünün farkına varan genç adam hayal kırıklığına uğrar. Piyer'in bu hayal kırıklığı yapıtta şöyle betimlenir:

Yedi yıl önce, Avrupa'dan daha yeni geldiği sıralarda, herhangi bir kimse, ona bir şeyler aramasının, yeni şeyler bulmaya çalışmasının gereksizliğini, yürüyeceği yolun ta ezelden kesinlikle çizildiğini, ne kadar çırpınırsa çırpınsın, onun durumundaki insanlar ne olmuşlarsa onun da aynı şey olacağını söyleseydi kim bilir nasıl dehşete kapılacaktı. Buna inanmayacaktı; bazen Rusya'da cumhuriyet kurmayı, bazen Napolyon, bazen filozof, bazen de Napolyon'u stratejisiyle yenen bir askeri uzman olmayı ta yürekten isteyen o değil miydi? Bozulmuş insanlığı düzeltmenin, yeniden yaratmanın mümkün olduğunu gören, bunu canla başla isteyen kendisini de mükemmelliğin en yüksek basamağına ulaştırmayı dileyen, o değil miydi? Okullar, hastaneler açan, köylüleri azat eden de o değil miydi? Oysa şimdi bütün bunların yerine, sadık olmayan bir kadının zengin kocası, yiyip içmeyi, yedikten sonra da düğmelerini çözerek hafiften hükümeti çekiştirmeyi seven emekli bir mabeyinci, İngiliz kulübünün ve Moskova sosyetesinin herkesçe sevilen bir üyesi olmuştu. Yedi yıl önce bu kadar nefret ettiği "Moskovalı emekli bir mabeyinci tipi" haline gelmesine uzun bir süre kendisini alıştıramadı. (Tolstoy, 2013a: 815).

Andrey, Nataşa'nın Anatol'u sevdiğini öğrendikten sonra genç kızın mektuplarını ve fotoğrafını Piyer'e verir. Ondan mektupları ve fotoğrafı Nataşa'ya vermesini rica eder. Mektupları ve fotoğrafı vermek için Rostovlar'a giden Piyer, orada genç kız ile konuşur. Ona acır, içinde ona karşı sevgi ve merhamet duyar. Nataşa'ya duygu karışıklığından kurtulduktan sonra kendisini hatırlamasını ister. Her şeyin bittiğini düşünen genç kıza şöyle der: "...Eğer ben ben olmasaydım, yani dünyanın en yakışıklı, en akıllı, en iyi ve hiçbir bağı olmayan erkeği olsaydım şu anda yere diz çöker, benimle evlenmeniz için size yalvarırdım." (Tolstoy, 2013a: 907). İçinde tatlı bir duygu uyandıran bu buluşmadan sonra Piyer soğuk havada kızağına binerek yol alır. Bu sırada genç adamın yaşadığı yeni duyguyla bağlantılı olarak doğa ortaya çıkarak onun duygularını harekete geçirir. Piyer üzerinde siyah ama yıldızlı gökyüzünü görür. Bu yıldızlı gökyüzünde gördüğü 1812 yılının kuyruklu yıldızı ruhunu yeni bir umutla doldurur. Bu durum yapıtta şöyle betimlenir: "... Bu yıldız ona, içindeki körpe, yumuşak duyguların ve yeni bir umutla dolu ruhunda çiçek açan bambaşka bir yaşamın işaretiymiş gibi görünüyordu." (Tolstoy, 2013a: 908).

Piyer, Borodino Savaşı'na katılır. Bu savaş sayesinde halka yakınlaşan genç adam Ö. Aydın Süer'in "XIX. Yüzyıl Rus Edebiyatı Üzerine Yazılar" adlı çalışmasında da belirttiği gibi halkçı bir bakış açısı kazanarak bireycilikten sıyrılır ve ruhsal dengesini bulur (Süer, 2006: 127). Yapıtın başında Napolyon'a hayran olan genç adamın düşünceleri de Andrey gibi yapıt ilerledikçe değişmeye başlar. Napolyon'u öldürmek isteyecek kadar ondan nefret eden Piyer, Napolyon'u öldürmek için yanan Moskova'dan ayrılmaz. Bu amacına ulaşamayan genç adam Fransızların eline esir düşer. Esir düşenlerin kurşuna dizilerek öldürülmesi gördükten sonra genç adam hayata, Tanrı'ya olan inancını kaybeder, düşünsel ve ahlaksal bir kriz yaşar. Onun bu durumu yapıtta şöyle betimlenir:

...İnsanların işledikleri o korkunç cinayeti gördükten sonra, ruhunda bulunan ve her şeyin temeli olan, her şeyi tutan, her şeyi canlı gösteren yay, sanki birden kopmuş, içinden alınmış, bu yüzden her şey birden anlamsız bir çöp yığını haline gelmişti. Nasıl olduğunu fark etmiyordu, ama dünyanın iyi bir düzen içinde kurulduğuna, insanlığa, kendi ruhuna ve Tanrı'ya olan inancı birden yok olmuştu. Bunu daha önce de hissetmişti, fakat bu duygu hiçbir zaman şimdi kadar şiddetli olmamıştı. Eskiden Piyer'in içinde bu tür kuşkular uyandığında bunların kaynağı kendi suçu oluyordu. O zamanlar bu umutsuzluklardan, bu kuşkulardan kendisini kurtaracak olan şeyin gene kendi içinde, ruhunun derinliklerinde bulunduğunu hissederdi. Oysa şimdi hissediyordu ki dünyanın böyle gözlerinin önünde yıkılmasından ve geriye sadece anlamsız bir yıkıntı yığınının kalmasından suçlu olan kendisi değildi. Tekrar hayata inanmak, artık kendi iradesinin dışında olan bir şeydi (Tolstoy, 2013b: 527).

Piyer, düşünsel ve ahlaksal kriz yaşadığı bu dönemde halktan biri olan Platon Karatayev ile karşılaşır. Onun sayesinde hayatı sevmeyi öğrenir. Napolyon'u öldürmek istemesi, eşine karşı duyduğu öfke ona anlamsız görünmeye başlar. Yaşamın değerinin, mutluluğun farkına varan Piyer'in durumu yapıtta şu satırlarla dile getirilir:

Şimdi tüm üzüntülerin yokluğu, bütün ihtiyaçlarının karşılanması, bunun sonucu olarak da istediği mesleği seçmekte özgür oluşu, daha doğrusu yaşantının biçimi, Piyer'e insanın erişebileceği en yüksek, en katıksız, en kesin mutluluk olarak görünüyordu... İnsanın acıktığı zaman yemek yemesinin, susadığı zaman su içmesinin, uyumak istediği zaman uyumasının, üşüdüğü zaman sıcak bir yere kavuşmasının, bir başka insanla konuşmak istediği zaman, onunla konuşmasının ve insan sesi duymasının zevkini tam anlamıyla değerlendirebiliyordu. Bütün bunlardan yoksun olduğu bir sırada, ihtiyaçlarının tatmini, örneğin iyi bir beslenme, temizlik, özgürlük gibi şeyler, şimdi Piyer'e tam bir mutluluk olarak görünüyordu (Tolstoy, 2013b: 592-593).

Piyer'in yaşadığı bu kriz anında doğa ortaya çıkar ve genç adamın duygularını harekete geçirerek onda yaşam hissi uyandırır. Bu durum yapıtta şöyle anlatılır:

Daha ilk gün, sabahleyin erkenden kalkıp gün doğarken barakadan çıktığı ve önce Novodeviçi Manastırı'nın karanlık kubbelerini, haçlarını, tozlu otların üzerinde donmuş çiy damlalarını, Serçe Dağları'nın küçük tepelerini ve derenin üst yanında kıvrıla büküle giderek uzaklarda, eflatun ufuklarda kaybolan derenin ormanlık kıyılarını gördüğü, derisinin üzerinde havanın serinliğini hissettiği, Moskova'dan düzlüğe uçan siyah kargaların seslerini işittiği, sonra da bulutların altında kayan güneşin bir parçası ihtişamla çıkıp da bir anda her yere ışıklar fışkırttığı vakit, haçlar, çiğ damlaları, uzaklar, dere, kısaca her şey bu neşe veren aydınlığa gömülünce içinde o zamana kadar hiç duymadığı bir hissi yaşamın güçlü ve sevinç verici olduğunu duymuştu...(Tolstoy, 2013b: 593).

Piyer esareti sırasında doğanın yardımıyla gerçek özgürlüğün de bilincine varır. Bu durum yapıtta şöyle dile getirilir:

...Ta yükseklerde, aydınlık göğün ortasında yusuvarlak bir ay vardı. Daha önce konak yerinin dışında görünmeyen ormanlar, tarlalar, şimdi uzaklarda görünüyordu. O ormanların ve tarlaların daha gerisinde de aydınlık, insanı kendisine doğru çağıran, titreyen sonsuzluk görünüyordu. Piyer göklere, göklerin derinliklerine doğru giden ve kırışan yıldızlara baktı. "Bütün bunlar benim! Bütün bunlar benim içimde, bütün bunlarda ben varım," diye düşünüyordu (Tolstoy, 2013b: 603).

Esaretten kurtulduktan sonra Piyer ahlaksal ve ruhsal olarak da değişir. Yaşamı sevmenin Tanrı'yı sevmek olduğunun bilincine varan Piyer'in düşünceleri yapıtta şu satırlarla anlatılır:

Ne varsa her şey yaşamdır. Yaşam, Tanrı'nın kendisidir. Her şey yer değiştiriyor, her şey hareket ediyor. Tanrı işte bu hareketin ta kendisidir. Ancak yaşam sürdükçe, var oldukça Tanrı'yı bilinçli olarak kavramanın da zevki vardır. Yaşamı sevmek, Tanrı'yı sevmektir. En güç, ama aynı zamanda en kutsal olan şey, insanın acılarına rağmen, hatta suçsuz olarak çektiği acılar içinde iken yaşamı gene sevmesidir (Tolstoy, 2013b: 670-671).

M. B. Hrapçenko, Piyer'in esaretten kurtulduktan sonra insanlarla olan ilişkisinin çok değişmediğini, onun daha çok ruhsal ve ahlaksal yönden değiştiğinin altını çizerek (Hrapçenko, 1980: 144). Nataşa da Piyer'deki söz konusu bu değişimi Andrey'in kız kardeşi Mariya Bolkonskaya'ya şu sözlerle dile getirir: "Biliyor musun Mari? Piyer tertemiz, pürüzsüz, taptaze olmuş. Tıpkı hamamdan çıkmış gibi. Anlıyor musunuz? Sanki ruhu yıkanmış gibi, öyle değil mi?" (Tolstoy, 2013b: 753).

Esareti sırasında hayatın anlamını kavrayan, düşünsel, ahlaksal ve ruhsal olarak değişen Piyer kendisindeki bu yenilenmeye büyük bir önem vererek şöyle der:

Ama şimdi, şu anda bana, “Tutsak düşmeden önce olduğun gibi kalmak mı istersin, yoksa her şeyi yeniden yaşamak mı? diye sorsalar, “Tanrı rızası için gene tutsak düşeyim, gene at eti yiyeyim!” derim. Sanırsınız ki herhangi bir şey bizi alıştığımız bir yoldan ayırdı mı her şey mahvolur; oysa ancak o zaman yepyeni ve iyi bir şey başlıyor. Hayat var oldukça, mutluluk da oluyor. İleride daha çok yaşanılacak şeyler var. Çok! Pek çok! (Tolstoy, 2013b: 751-752).

Aradığı mutluluğu Nataşa’da bulan Piyer onunla evlenir. Genç adamın gelişimi yapıtın epilog bölümünde de devam eder. Epilog bölümünde olaylar 1820 yılında geçer. Liberal fikirler Piyer’i rahat bırakmaz. Devletin yaptıklarını eleştiren genç adam anayasal bir düzenin kurulması için çalışmalar yapan gizli bir derneğe üye olur. Aralarında aydınların ve subayların bulunduğu bu derneğin faaliyetleri Rus tarihine damgasını vuracak ve 1825 yılında gerçekleşecek Dekabrist ayaklanmasının habercisidir.

Sonuç

Tolstoy’un doğayı yaşayan ve gelişen bir organizma, insanı ise bu organizmanın bir parçası olarak gören doğayla ilgili görüşünü Andrey Bolkonski ve Piyer Bezuhov’un hayatın anlamını arayışları sırasında yaşadıkları ruhsal, düşünsel ve ahlaksal kriz anlarında ortaya çıkan doğa betimlemeleri aracılığıyla yansıttığını görürüz.

Soylu ailelerde yetişen, iyi eğitim gören Andrey ve Piyer yaşadıkları toplumda mutlu değildirlere. İkiyüzlü ve yapmacık buldukları bu toplumdan kurtulmak isterler. Hayatın anlamını, onları harekete geçirecek gerçekleri ararlar. Bu arayışları sırasında düşünsel, ruhsal ve ahlaksal krizler yaşarlar. Yaşadıkları bu kriz anlarında doğa ortaya çıkarak her iki kahramana kılavuzluk eder, onları harekete geçirerek olaylara farklı açılardan bakmalarını sağlar.

Çalışmamızda yer verdiğimiz yapıttan alınan örneklere dayanarak Andrey ve Piyer’in hayatın anlamını arayışları sırasında onlara yol göstermek için ortaya çıkan doğanın Andrey’in aldığı kararlarda daha etkili bir rol oynadığını söyleyebiliriz. Austerlitz Savaşı’nda yerde yatarken gördüğü gökyüzü ve Otradnoye’ye gelip giderken ormanda karşılaştığı meşe ağacı Andrey’in ruhunda derin izler bırakır, onu harekete geçirerek hayatın anlamını kavramasına, yeni kararlar almasına ve yeni bir hayata başlamasına yardımcı olur. Piyer’in de yaşadığı kriz anlarında ortaya çıkan doğa onda yaşam hissi ve gerçek özgürlük bilinci uyandırır.

KAYNAKLAR

- BURSOV, B. İ. *Lev Tolstoy i russkiy roman*. M. – L.: İzd-vo, AN SSSR, 1963.
- DOLGOV, K. M. “Estetiçeskaya virazitelnost prirodi v kulture Srednevekovoy Rusi”. *Estetika prirodi*. Moskva: Rossiyskaya Akademiya Nauk Institut Filosofii, 1994.
- EYHENBAUM, B. “Molodoy Tolstoy I. Dnevnik”. (Erişim tarihi 7 Temmuz 2017). <http://tolstoy-lit.ru/tolstoy/bio/ejhenbaum-molodoj-tolstoj/i-dnevnik.htm>
- HRAPÇENKO, M. B. *Lev Tolstoy kak hudojnik*. Sobraniye soçineniy v 4-h tomah. Tom 2. M.: Hudoj.lit., 1980.
- İNANIR, Emine. *Rus Edebiyat İncelemeleri Kiev Rusyası'ndan XVII. Yüzyıla*. İstanbul: İ. Ü. Edebiyat Fakültesi, 2003.
- KULEŞOV, V. İ. *İstoriya russkoy literaturı XIX veka*. M.: Akademiçeskiy Proekt: Fond “Mir”, 2005.
- LİHAÇEV, D. S. “Semnadsatıy vek v russkoy literature”. *Pamyatniki literaturı drevney Rusi*. Moskva: Hudoj. Lit., Kn.1: XVIII veka, 1988.
- OLCAY, Türkan. *Rus Edebiyatında Romantizm Gogol ve Dikanka Akşamları Yapıtı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1997.
- OLCAY, Türkan. *İvan S. Turgenyev*. İstanbul: Multilingual, 2005.
- PLEHANOV, G. V. “Tolstoy i priroda”. *L. N. Tolstoy v russkoy kritike: sbornik statey*. İzdaniye vtroe. Moskva: Gosudarstvennoe İzdatelstvo Hudojestvennoy Literaturı, 1952. s. 367-370.
- POTAPOV, İ. A. *Roman L. N. Tolstogo “Voyna i mir”*. Moskva: Prosveşçeniye, 1970.
- SÜER, Ö. Aydın. *XIX. Yüzyıl Rus Edebiyatı Üzerine Yazılar*. İstanbul: Evrensel Basım Yayın, 2006.
- ŞATALOV, A. A. “L. N. Tolstoy o prirode i prirodosoobraznom vospitanii”. (Erişim tarihi 7 Temmuz 2017). <https://cyberleninka.ru/article/v/l-n-tolstoy-o-prirode-i-prirodosoobraznom-vospitanii>
- TİMROT, A. D. *Geroi i obrazı romana “Voyna i mir”*. Tula: Priokskoe Knijnoe İzdatelstvo, 1966.
- TOLSTOY, Lev Nikolayeviç. *Savaş ve Barış*. Çev. Leyla Soykut. İstanbul: İletişim Yayınları, Cilt I, 2013a.

TOLSTOY, Lev Nikolayeviç. *Savaş ve Barış*. Çev. Leyla Soykut. İstanbul: İletişim Yayınları, Cilt II, 2013b.

TROYAT, Henri. *Lev Tolstoy*. Çev. Z. Canan Özatalay, Işık Ergüden. İstanbul: İletişim Yayınları, 2010.